

Lasse Nielsen

Kapitalflugt og ekstrem rigdom: en normativ analyse af den politiske debat om formueskat

Formueskat blev et centralt tema i den seneste valgkampes tidlige fase, men gled hurtigt ud af debatten igen. Det er lidt ærgerligt, for temaet har både noget international klasse over sig og noget klassisk fordelingspolitisk og ideologisk schwung. I denne artikel analyserer jeg de mest centrale argumenter om formueskat fra et politisk-teoretisk perspektiv i et forsøg på at rydde op i og skabe klarhed over debattens normative fundament. Jeg konkluderer, at indførelsen af en formueskat vil kunne begrundes med både fordelingsmæssige og demokratiske argumenter, og at de fremførte borgerlige kritikker af en formueskat bør have begrænset vægt.

Nøgleord: formueskat, ekstrem rigdom, omfordeling, ejendomsret, demokrati

Statsminister Mette Frederiksen udskrev d. 26. februar 2026 folketingsvalg. I hånden havde hun som førsteudspil til valgkampen et forslag om en formueskat. Forslaget indebar en 0,5 pct. årlig skat på formuer over 25 mio. kr. for enlige og 50 mio. kr. for par. Med forslaget fik vi sat formueskat på dagsordenen i en dansk kontekst, som den i stigende grad er kommet det i flere af de europæiske lande, som vi sammenligner os med. Diskussionen om en formueskat er dog hverken ny i Danmark eller i resten af Europa. I Danmark har vi haft en formueskat fra 1903, indtil den blev afskaffet i 1997. Danmark fulgte således med en europæisk tendens, hvor flere lande fra 1990 og frem afskaffede deres formueskat. I dag har kun tre europæiske lande en decideret formueskat: Norge, Spanien og Schweiz, imens Holland, Frankrig, Belgien og Italien har en formuebaseret skat på udvalgte aktiver (Enache, 2026).

Forslaget om en formueskat taler ind i en nuværende europæisk modstand imod den fortsatte udvikling af koncentreret ekstrem rigdom, særligt personificeret ved den franske økonom Gabriel Zucman, som i sin seneste bog plæderer for, at en håndfast beskatning på 2 pct. (modsat Frederiksens ydmyge 0,5 pct.) af milliardærers stigende formuer er fornuftig økonomisk politik (Zucman, 2026). Delvist inspireret af Zucman har man også fra Europa-Parlamentets side igangsat en undersøgelse af, hvor økonomisk effektiv indførelsen af en europæisk formueskat ville være (Baert, 2025), og i England har man indenfor de

seneste år undersøgt potentialet for en formueskat (Advani, Chamberlain og Summers, 2020).

Over hele Europa møder idéen om formueskat modstand fra den økonomiske elite og den politiske højrefløj. Særligt to liberalt forankrede modargumenter præger debatten. Det første argument hævder, at en formueskat vil være skadelig for det pågældende lands økonomi, fordi den vil give de ressourcestærke og innovative mindre incitament til at investere og dermed lede til mindre konkurrencedygtighed og mulig kapitalflugt (Baert, 2025). Erfaringerne fra indførelsen af en formueskat i Norge indikerer dog, at de negative økonomiske konsekvenser af en formueskat vil være overskuelige, samt at formueskatten vil have en tydelig begrænsende effekt på den fremtidige ulighed (Berg og Hebous, 2021). Det andet argument hævder i sin enkelthed, at en formueskat vil være en for omfattende krænkelse af den private frihed og ejendomsret. Dette argument hviler på en traditionel og meget udbredt opfattelse af den private ejendomsrets centrale status i vestlige liberale demokratier.

I denne artikel diskuterer jeg disse modargumenter fra et politisk-teoretisk perspektiv og giver et positivt pro tanto argument for indførelsen af en formueskat. Artiklen skrider frem som følger. I næste sektion diskuterer jeg det typiske distributive modargument, der ofte fremføres af liberale modstandere, som hævder, at en formueskat vil gøre Danmark fattigere. Jeg bruger G.A. Cohens incitamentskritik imod John Rawls' differensprincip til at vise, at modargumentet hviler på et forlorent normativt fundament. I den følgende sektion diskuterer jeg modargumenter, som henviser til krænkelse af den private ejendomsret, som fx argumentet om, at en formueskat involverer problematisk dobbeltbeskatning. Jeg argumenterer for, at det i det mindste er diskutabelt, hvorvidt en formueskat faktisk er dobbeltbeskatning, og videre, at det er uklart, hvorfor ejendomsretten overhovedet skulle indbefatte en ret til ekstrem rigdom. Argumentet i denne sektion låner delvist fra Gabriel Zucmans analyser af skatteunddragelse og fra Ingrid Robeyns' limitarianisme. I den sidste sektion præsenterer jeg et positivt pro tanto argument for at indføre en formueskat, som foruden det konsekventialistiske hensyn til at dække andres basale behov også henviser til værdien af at beskytte fundamentale demokratiske institutioner. Til sidst konkluderer jeg.

Det forlorne distributive argument imod formueskatten

Lad os begynde med at se på et genkendeligt distributivt argument imod formueskatten, som ofte fremføres af borgerlige politiske aktører. Grundtanken er, som allerede nævnt, at en formueskat grundet risiko for kapitalflugt og forringede incitamentsstrukturer vil gøre Danmark fattigere. Men den argumen-

tation burde ikke stille modstandere af formueskat i en særlig gunstig position. Helt konkret kan vi se, at den økonomiske elite kommer til at indtage et uheldigt inkonsistent synspunkt, når de fremfører argumentet, at en formueskat vil stille Danmark dårligere, idet deres tilsyneladende normative ideal om at gavne Danmark krakelerer i lyset af deres trusler om at flytte ud af landet. Det kan vi bedre forstå ved at genbesøge den canadiske filosof G.A. Cohens analyse af den liberale modstand mod topskat, som står centralt i den nyere tids politiske filosofi.

I sit indflydelsesrige værk, *Rescuing Justice and Equality* (2008), skrev G.A. Cohen en rammende kritik af John Rawls' indflydelsesrige retfærdighedsteori fra 1971, *A Theory of Justice* (1999). Kritikken går på de økonomiske incitamenter, som Rawls' centrale differensprincip tillader de bedst stillede at kræve for at være villige til at yde den ekstra indsats, som ville kunne stille økonomien som helhed, og dermed også de dårligere stillede, bedre. Kritikken kaldes derfor også *incitamentskritikken*. For at forstå Cohens kritik må vi derfor begynde med Rawls' differensprincip. I al sin enkelthed siger differensprincippet, at ulighed er tilladeligt, hvis og kun hvis det er til gavn for de dårligst stillede i samfundet (Rawls, 1999). Selvom differensprincippet er det væsentlige i denne kontekst, er det vigtigt at bemærke, at princippet i Rawls' filosofi er underordnet to andre principper, hhv. *frihedsprincippet*, som tillader ethvert individ maksimal liberal frihed, så længe andre har samme grad af frihed, og *princippet om fair mulighedslighed*, som sikrer, at magtfulde embeder og positioner er tilgængelige for alle fra et udgangspunkt af fair mulighedslighed. Differensprincippet er således hverken det eneste eller det vigtigste princip i Rawls' retfærdighedsteori, men det er det princip, som særligt forholder sig til fordeling af økonomiske ressourcer. Derfor er differensprincippet centralt både for Cohens incitamentskritik og for at give mening til det distributive argument imod formueskatten, da det netop omhandler de fordelingsmæssige konsekvenser af en formueskat for økonomien som helhed. Vi kan således tilsidesætte Rawls' andre principper for nu. Når det så alligevel er vigtigt at nævne dem, skyldes det, at de (og i særdeleshed frihedsprincippet) spiller en afgørende rolle for andre liberale argumenter imod formueskatten.

Man kan få et indblik i Cohens kritik ved at se på opbygningen af typiske liberale argumenter imod topskat og tilsvarende argumenter for skattelettelser. Sådanne argumenter accepterer ofte Rawls' differensprincip (eller noget der ligner) og tilføjer en antagelse om såkaldte *trickle-down* effekter, dvs., at økonomiske incitamenter for de velstående vil føre til gavn for flertallet fx via øget økonomisk investering og arbejdsindsats og dermed øget vækst og flere arbejdspladser. Kort sagt, hvis vi ønsker at gøre noget for samfundets svageste, så bør vi

ifølge denne type af argumenter netop lette skatten for at gøre fordelingskagen størst mulig, så der er mere at fordele af, og derfor skal vi i hvert fald ikke indføre yderligere skatter, fx en formueskat. Hvis vi letter skatten, eller undlader at indføre nye skatter på de velståendes formuer, så vil det i sidste ende gavne de dårligst stillede og dermed opfylde Rawls' differensprincip, som jo netop tilskynder at stille de dårligst stillede bedst muligt. Lad os kalde denne type argumenter for skattelettelser *trickle-down argumenter*.

Trickle-down argumenter er udbredte i den politiske diskurs imod progressiv beskatning og har som nævnt også været en nærliggende respons fra borgerlige aktører til forslaget om formueskat. Men de spiller også en central rolle i den økonomiske litteratur, selvom omfanget af såkaldte trickle-down effekter er omdiskuteret. Den amerikanske økonom og historiker, Deirdre McCloskey, argumenterer fx for, at yderligere begrænsninger på de riges mulighed for at forøge deres formuer med stor sandsynlighed vil medføre massive samfundsmæssige tab i form af en misset mulighed for "a dramatic increase of the size of the pie" (McCloskey, 2017: 48).

Standardiseret kan man stille trickle-down argumentet op således:

Trickle-down argumentet

- 1) Vi bør øge uligheden, hvis og kun hvis det er til gavn for de dårligst stillede.
- 2) Hvis vi sænker (og ikke forhøjer) skatten, vil det medføre, at de rige vil investere mere tid og arbejde, hvilket vil være til gavn for de dårligst stillede.
- 3) Vi bør sænke (eller ikke forhøje) skatten.

Argumentet består af en normativ præmis i 1), som udtrykker Rawls' differensprincip, samt en faktisk (eller empirisk) præmis, som indeholder antagelsen om trickle-down. Argumentet synes i øvrigt logisk gyldigt, dvs. konklusionen følger af præmisserne, således at hvis man accepterer 1) og 2), så kan man umuligt afvise 3). Og man kan selvfølgelig diskutere præmissernes sandhed. Som sagt er trickle-down effekten omdiskuteret, og det er (så vidt jeg ved) økonomisk kompliceret at sige noget endegyldigt om den empiriske sandhedsværdi af 2). Men det er faktisk ikke Cohens pointe. De borgerlige accepterer ofte Rawls' differensprincip i deres argumentation, og de antager gerne de økonomiske afledte effekter udtrykt i den faktiske præmis. Så lad os bare for argumentets skyld sige, at den empiriske (trickle-down) præmis er sand, trods at det i realiteten er omstridt i den økonomiske litteratur. Det vigtige at bemærke i denne henseende er, at kritikerne af en formueskat har en klar interesse i, at vi accepterer den em-

piriske præmis. Hvis præmis 2) er falsk, så er det åbenlyst, at vi ikke kan bruge differensprincippet til at angribe en formueskat. Så lad os for modargumentets skyld antage, at trickle-down empirien holder.

Cohen påpeger til gengæld et andet problem ved argumentationen. Det relevante problem er ikke, *hvorvidt* præmisserne er sande, men snarere *hvordan* de bliver sande. Fordi trickle-down præmissen 2) er en faktisk påstand, så er det jo et empirisk spørgsmål, om den er sand eller falsk. Men Cohen observerer, at selv hvis præmissen er sand, så er det ikke mindst på grund af de riges adfærd. Det er ikke desto mindre dem, som i sidste ende beslutter, hvordan de vil investere deres midler og arbejdsindsats. Der er ikke andre end dem, som kan træffe de beslutninger. Men hvis vi accepterer, at det i en relevant forstand er op til de rige, om præmis 2) er sand, så følger det, at de faktisk ikke accepterer den normative præmis 1), hvis de anvender argumentet til at forsvare skattelettelser (Cohen, 2008: 32). Med andre ord kan de, som bestemmer, om den faktiske præmis er sand, ikke både acceptere økonomiske incitamenter begrundet med trickle-down og samtidig acceptere differensprincippet. Hvis de faktisk accepterede differensprincippet, som det er formuleret hos Rawls, så ville de ikke forlange skattefordele for at gavne de dårligst stillede. Hvis den økonomiske elite faktisk mente, at øget ulighed kun var tilladeligt, såfremt det var til gavn for de dårligst stillede, så ville de ikke meningsfuldt kræve økonomiske incitamenter, fx i form af skattefordele, for at arbejde mere. Og parallelt hertil, hvis borgerlige politiske debattører fremfører trickle-down argumentet som et led i en debat om formueskat, så gør de sig skyldige i at tage mekanismer afledt af økonomiske incitamenter for givet, som om de var fakta, hvorimod de reelt er beslutninger, som en økonomisk elite har indflydelse på. Cohen mener, at den økonomiske elite i kraft af deres efterspørgsel på økonomiske incitamenter allerede afviser differensprincippets normative indhold, og de afviser dermed selv den normative kerne, som deres trickle-down argument imod øget beskatning hviler på.

For at uddybe den pointe beder Cohen os nu sammenligne trickle-down argumentet om lavere topskat med følgende tankeeksperiment. Forestil jer dette argument fremført på vegne af en kidnapper:

Kidnapperargumentet

- 4) Et barn bør være hos sine forældre.
- 5) Kun en løsesum til kidnapperen vil medføre, at et barn kommer til at være hos sine forældre.
- 6) Vi bør betale en løsesum til kidnapperen.

Selv hvis dette argument er sandt, så kan vi se, at det er problematisk. Og problemet er netop, at kidnapperen allerede ved sin adfærd, som begrunder, at den faktiske præmis 5) er sand, forbryder sig imod det moralske indhold i præmis 4), som argumentet fremfører som det normative fundament for argumentationen. En kidnapper er således diskvalificeret fra at bruge det normative princip om, at et barn bør være hos sine forældre, i sin argumentation for en løsesum, fordi kidnapperen allerede ved sin adfærd viser, at han ikke tilslutter sig princippet. Hvis man fremførte et tilsvarende argument i en politisk debat som et forsvar for en politik om, at kidnappere kan kræve løsesum, så ville man derved komme til at legitimere en afvisning af det moralske princip, at børn bør være hos deres forældre, og den argumentation er således ligeledes inkonsistent. Parallelt hermed viser de rige med deres adfærd, at de ikke tilslutter sig differensprincippet (de mener ikke, at ulighed kun er tilladeligt, hvis det gavner de dårligst stillede), og derfor kan de ikke bruge princippet i deres argumentation om skattepolitik. På samme vis som med kidnapperen kan vi derfor sige, at politiske aktører ved at fremføre trickle-down argumentet i en debat om skattelettelser forbryder sig imod differensprincippet, som de jo selv tilsyneladende tilslutter sig.

Det er vigtigt at slå fast, at Cohen ikke mener, at hverken de rige eller borgerlige fortalere for lavere skat er moralsk sammenlignelige med kidnapperen. Der er selvsagt enorm forskel på den grad og type af umoral, de gør sig skyld i. Men strukturen i argumentationen er den samme, og de gør sig derfor skyld i samme type af argumentatorisk inkonsistens. Ligesom kidnapperen selv bestemmer, om der kræves økonomiske incitamenter for at overholde det moralideal, som han selv eller de, som forsvarer hans ret til løsesum, tilslutter sig, så er det i en relevant forstand op til samfundets rigeste, om de skal have økonomiske incitamenter for at opfylde deres egen tilsyneladende ambition om at gøre Danmark rigere. Det er det, som gør argumentet forlorent. Den primære diskussion omhandler ikke faktuelle forhold om trickle-down effekter baseret på økonomiske teorier og modeller. Forud for det går en langt mere fundamental normativ afklaring. Den omhandler, hvorvidt vi tilslutter os differensprincippet, at ulighed er tilladeligt, hvis og kun hvis det gavner de dårligst stillede, eller ikke. Og hvis vi gør det, så bør vi grundlæggende ikke acceptere trusler om kapitalflugt eller lignende som relevant input til en debat om formueskat.

En oplagt indvending her er, at der er en afgørende forskel på de involveredes kontrol over den faktiske præmis i kidnappereksemplet og i casen med formueskat. Hvor kidnapperen synes at have uforbeholden selvbestemmelse i forhold til at afgøre, hvorvidt barnet skal afleveres tilbage til sine forældre eller ej, så er det ikke i samme grad tilfældet for de riges mulighed for at bestemme over makroøkonomiske udfald. Det er selvfølgelig rigtigt, men ikke desto mindre

udgør samfundets allerrigeste en enorm både økonomisk og politisk magtfaktor, og de har i alle fald afgørende kontrol over, hvorvidt styrkede økonomiske incitamenters skal betyde noget for deres vilje til at bidrage med innovative og vækstskabende aktiviteter.

Cohens incitamentskritik er en vigtig påmindelse i en tid, hvor erhvervsspidserne protesterer imod formueskat og truer med kapitalflugt. Den minder os om at holde samfundets rigeste op på det, de siger, de står for. Hvis den økonomiske elite faktisk står ved, at deres utilfredshed med formueskatten er grundet i et hensyn til, hvad der gavner Danmark, og et ønske om at gøre Danmark rigere og ikke fattigere, så bør vi nok ikke være så bekymrede for, at de flytter ud af landet. For hvorfor skulle de dog det, hvis de ønskede, hvad der var bedst for Danmark? Omvendt, hvis vi reelt tager deres protester og trusler seriøst, så er det nok et bekymrende tegn på, at vi ikke kan have tillid til, at deres hensigt bunder i en godgørende interesse i at gavne samfundet via økonomiske trickle-down effekter. Det er reelt svært at se, hvordan borgerlige kan få et ønske om at gavne de svageste til at gå hånd i hånd med en stærk insisteren på økonomiske incitamenters for samfundets allerrigeste.

Om retten til ekstreme formuer

Det lukker jo selvsagt ikke debatten. Der er andre argumenter imod en formueskat, som tilsyneladende er meget bedre end trickle-down argumentet. Selvom Cohens analogi til kidnappercasen måske har bid i forhold til selve strukturen af argumentationen, så er der jo tydeligt relevante forskelle på kidnapperen i eksemplet og de velstående, som ikke ønsker en formueskat. En helt central forskel relaterer sig til ejendomsret. Hvor kidnapperen åbenlyst ikke har nogen ret til det kidnappede barn og i øvrigt har skaffet sig adgang til sin privilegerede forhandlingssituation ved at forbryde sig imod andres basale rettigheder, så er de riges penge nu engang de riges ejendom. Der kan selvfølgelig være tilfælde, hvor kyniske finansielle spekulanter har tilegnet sig formuer uretmæssigt via svindel og underslæb, men det er ikke udgangspunktet for diskussionen. Var der tale om uretmæssigt tjent formue, burde den inddrages af andre grunde. Den relevante diskussion omhandler således, hvorvidt en formueskat er et tilladeligt indgreb i velstående folks retmæssige økonomiske ejendom. Og et oplagt liberalt funderet argument imod forslaget hævder, at en formueskat er en beskatning af midler, som jo allerede er beskattet som indkomst. Skatten er således en form for dobbeltbeskatning af signifikante formuer, som er nogens private ejendom. For nogle liberale er det en helt uacceptabel krænkelse af den individuelle frihed og ejendomsret. Det ville det være for libertære (Hayek, 2008; Nozick, 1974), men et lignende liberalt argument kunne baseres

på Rawls' frihedsprincip, da det som nævnt har forrang for differensprincippet (Rawls, 1999). Det er et helt legitimt ideologisk synspunkt og en holdbar politisk teoretisk position. Da individuelle rettigheder er mere fundamentale end institutionel politisk autoritet, skal staten have tungtvejende legitime grunde til at begrænse individuelle rettigheder. En beskatning af midler, som allerede er beskattede, synes mistænkeligt rettighedskrænkende fra det liberale perspektiv.

Hvorvidt man tilslutter sig det synspunkt, afhænger i første omgang af ens opfattelse af privat ejendomsret. Hvorvidt man mener, at den private ejendomsret går forud for og har status over andre normative hensyn, og hvad man accepterer som legitime grunde til at gribe ind i netop denne ret. De fleste tilslutter sig dog den private ejendomsret som en central del af fundamentale frihedsrettigheder, så der er her rimeligt grundlag for liberal skepsis omkring formue-skatten. Man kan selvfølgelig indtage et mindre liberalt ideologisk synspunkt, hvor man fundamentalt sætter spørgsmålstegn ved den centrale status, privat ejendom har i den liberale tankegang. Det kunne man gøre ved at forfægte mere socialistiske eller kommunitaristiske teorier. Men der er også kritiske indvendinger, som ikke bryder med det liberale udgangspunkt, og det er dem, som interesserer mig her.

For det første kan man angribe påstanden om, at de velståendes formuer allerede er signifikant beskattede via indkomstskatten. I sin seneste bog beskriver den franske økonom Gabriel Zucman, hvordan de europæiske progressive skattesystemer ikke fungerer ret effektivt som reel beskatning af ekstrem rigdom (Zucman, 2026; se også Saez og Zucman, 2019). Snarere tværtimod. Grunden til det er, at det progressive skattesystem er målrettet individers indkomst, men ikke deres formue. Hvis man har høj indkomst, vil man således i et progressivt skattesystem tilsvarende bidrage med en større andel indkomstskat. Men problemet for det europæiske skattesystem, som Zucman gør opmærksom på, er, at ekstrem rigdom giver mulighed for at være minimalt afhængig af indkomst i traditionel forstand. De ultrarige har ikke deres formue i indkomst men i aktier og ejerandele af selskaber. Hvis de trækker dele af formuen ud som afkast deraf, skal det beskattes som indkomst, men det er milliardærer kun i meget lille grad afhængige af at gøre. Langt de fleste af ultrariges transaktioner kan foregå indenfor aktie- og selskabsøkonomien, via holdingselskaber mv., som de europæiske skattesystemer ikke er designet til at beskatte ordentligt. På baggrund af sine analyser vurderer Zucman, at de franske milliardærer reelt har et skattetryk på 13 pct., hvorimod den almindelige franske befolkning betaler godt 50 pct. Det samme gør sig ifølge Zucman gældende i andre europæiske lande, heriblandt også Danmark, hvorimod man i USA, trods et mindre progressivt skattesystem for indkomster, faktisk beskatter formuer direkte. "Det

mest ironiske er”, siger Zucman, ”at de franske milliardærer, der jævnligt truer med at flytte fra landet og bosætte sig i USA, ville blive tungere beskattet dér end i Frankrig” (2026: 53). Zucmans analyser begrundes således en skepsis i forhold til påstanden om dobbeltbeskatning.

For det andet kan man jo stille sig kritisk overfor antagelsen, at den private ejendomsret nødvendigvis strækker sig så langt, at den også indbefatter en ret til så massive formuer, som koncentrationen af rigdom på en lille ultrarig økonomisk elite har ført med sig. En sådan kritik kunne man basere på den belgiske filosof Ingrid Robeyns’ *limitarianisme*. Teorien siger i al sin enkelthed, at det er moralsk utilladeligt at være ”for rig” (Robeyns, 2023). I Robeyns’ egen udformning er teorien instrumentelt begrundet i forhold til eksisterende uretfærdighed i vores faktiske verden. Dermed er limitarianisme i modsætning til velkendte politiske teorier som fx Rawls’ retfærdighedsteori (Rawls, 1999) eller heldegalitarisme (Lippert-Rasmussen, 2016) ikke en teori om retfærdighedsidealet i sin rene og universelle kontekst, men snarere en teori, som beskriver en konkret uretfærdighed, som tager afsæt i verdens faktiske og ikkeideelle omstændigheder. Mere konkret er Robeyns ikke interesseret i, om ekstrem rigdom er uretfærdig i alle tænkelige verdener, men blot i, hvorfor ekstrem rigdom er problematisk i *vores verden*. Yderligere er Robeyns problematisering af ekstrem rigdom instrumentelt begrundet i eksisterende uretfærdighed for andre end de rige selv. Hvor andre har forsøgt at forklare, hvordan ekstrem rigdom også kan være dårligt for de rige selv (Zwarthoed, 2018; Nielsen, 2026a), så går Robeyns’ argumenter udelukkende på de negative konsekvenser af ekstrem rigdom for andre.

Særligt to af Robeyns’ instrumentelle grunde til, at ekstrem rigdom er utiladeligt, er væsentlige. Den første grund er konsekventalistisk og hævder, at i en verden hvor mange ikke får dækket deres basale behov, så udgør ekstrem rigdom en problematisk uudnyttet mulighed for at opfylde denne stærke retfærdighedsforpligtelse. Den anden grund henviser til værdien af demokrati og siger, at ekstrem rigdom udgør en massiv trussel imod et demokratisk ideal om politisk ligestilling i kraft af de måder, hvorpå penge kan omsættes til politisk magt (Robeyns, 2023), og givet det forhold, at massive formuer giver mulighed for at investere relativt omkostningsfrit i politik (dvs., uden at det begrænser de riges adgang til andre centrale goder). Jeg vil gå mere i dybden med den demokratiske grund i næste sektion, så lad os tilsidesætte den her og i stedet fokusere på behovsargumentet.

Det konsekventalistiske argument taler til omfordeling generelt og siger sådan set ikke noget om ekstrem rigdom i særdeleshed. Men det spiller en rolle for Robeyns’ teori som central normativ baggrund for, at ekstrem rigdom er

utilladelig. Med andre ord, i en verden hvor alle har deres behov dækkede (og lad os sige, hvor penge ikke skævvrider demokratisk politik), er det ikke givet af Robeyns' teori, at der ville være noget problematisk ved ekstrem rigdom. Det understreger den instrumentelle og nonidealteoretiske karakter af limitarianismen, som Robeyns udformer den. Det særlige ved ekstrem rigdom i kontrast til bare økonomisk ulighed er, at den er karakteriseret ved at indeholde *overflodspenge* [surplus money] (Robeyns, 2023). Med overflodspenge skal forstås økonomiske ressourcer over en grænse, hvor flere penge ikke meningsfuldt bidrager til indehaverens mulighed for maksimal livskvalitet. Et tankeeksperiment kan måske bidrage til at illustrere rationalet.

Pengetank

Forestil dig, at Onkel Joakim har samtlige behov dækket og i øvrigt har præcis penge nok til at finansiere samtlige præferencer, som i hans relevante livsverden og kontekst meningsfuldt kan siges at bidrage til hans livskvalitet. Forestil dig nu, at vi havde fejlvurderet, hvor høj Onkel Joakims pengetank er, og at han faktisk har dobbelt så mange penge, som vi først troede.

Hvis vi accepterer, at Onkel Joakim allerede inden opdagelsen er på et niveau af rigdom, hvor de oversete lag af pengetanken ikke bidrager relevant til hans livskvalitet, så er den delmængde af hans formue jf. Robeyns' tekniske definition "overflodspenge". I skrivende stund er Elon Musks formue vurderet til omtrent 5.850 milliarder kr. Hvis Onkel Joakim har overflodspenge i eksemplet, er det nærliggende at tænke, at en nævneværdig del af Elon Musks formue ligeledes kan betragtes som overflodspenge. Det afgørende skridt i argumentet for limitarianisme er så at koble tesen om overflodspenge til de to underliggende normative grunde til det problematiske ved ekstrem rigdom.

Vi kan opstille det konsekventialistiske argumentet som følger:

Behovsargumentet

- 7) Overflodspenge er ressourcer, som ikke gavner indehaveren.
- 8) Det er utilladeligt at besidde ressourcer, som ikke gavner indehaveren, hvis ressourcerne kunne gøre en afgørende forskel for andre.
- 9) Overflodspenge kunne omfordes til at dække, eller delvist dække, andre menneskers basale behov, hvilket ville gøre en afgørende forskel for andre.
- 10) Det er utilladeligt at besidde overflodspenge.

Præmis 7) giver sig selv af definitionen af overflodspenge. Definitionen er selv-sagt ikke ukontroversiel, men det eneste, man skal kunne acceptere her, er, at der findes individer med så mange penge, at en signifikant del af deres formue ikke bidrager relevant til deres livskvalitet. Individer, som lever op til det kriterium, kan så defineres som ekstremt rige.

Præmis 8) er en normativ påstand, men den synes langt overvejende sand. Det kan være svært at komme med eksempler, hvor det synes moralsk tilladeligt for personer at insistere på at fastholde ressourcer, som andre kunne have signifikant gavn af, uden at det er fordi, de selv har nogen som helst gavn af dem. Men lad os for en god ordens skyld kort forsøge at finde et modeksempel. Lad os sige, at jeg har en modgift til slangebids liggende i skuffen, som vil være livsreddende for en person, som bliver bidt af en giftslange. Nu forholder det sig sådan, at jeg med stor sandsynlighed aldrig vil blive bidt af en giftslange, alt imens der findes mennesker andre steder i verden, for hvem modgiftens anvendelse sagtens vil kunne blive aktuel. Ikke desto mindre ville nogen muligvis sige, at det måske er for moralsk krævende at hævde, at det er *utilladeligt* for mig at nægte at give afkald på slangemodgiften. Her bør det indskydes, at langt de fleste konsekventalistiske teorier faktisk ville sige, at det er utilladeligt at insistere på at beholde modgiften (Singer, 1972). Men det er muligt, at visse politiske teorier centreret omkring fundamentale individuelle rettigheder, fx libertarianisme, ville finde det for moralsk krævende. Derfor kunne casen måske virke som et relevant modeksempel til 8), men problemet er, at vores intuition i eksemplet – at det er tilladeligt at insistere på at beholde modgiften (hvis vi altså har den intuition) – hviler på, at modgiften faktisk er til gavn for mig, til trods for at den formentlig aldrig vil blive taget i brug. Enten i kraft af sandsynligheden (hvor lille den så end måtte være) for at jeg vil komme i en situation, hvor der bliver brug for modgiften, eller fordi modgiften har en tryghedsskabende effekt på mig, uanset om den tages i brug. Hvis man specificerer i eksemplet, at modgiften ikke vil gavne mig i nogen relevant forstand, fx ved at tilføje at jeg har en sjælden genprofil, som gør mig immun overfor modgiftens virkning, så virker det straks mindre tilladeligt at holde fast i ressourcen. Og pointen med overflodspenge er jo netop, at de ikke i relevant forstand gavner deres indehavere. Så det virker til, at vi bør acceptere 8).

Præmis 9) er en faktisk påstand. Det vil sige, at det i sidste ende kræver empiri at bestemme dens sandhedsværdi. Den virker for mig overbevisende, men det er vigtigt at bemærke, at sagen muligvis nok er mere kompliceret, end den umiddelbart fremtræder. Påstanden giver et forsimplet billede af, at den økonomiske elite besidder en overflod af likvid kapital i samme form som pengene i Onkel Joakims pengetank, som relativt let ville kunne overføres til andre en

lastbilfuld ad gangen. Men virkeligheden er selvfølgelig langt mere kompliceret. For det første er langt størstedelen af den økonomiske elites formue som allerede nævnt bundet i aktier og ejerandele af selskaber og udgøres dermed ikke af likvid kapital, som bare lige kan overføres. For det andet dækker man jo ikke reelt andres basale behov ved at smide penge efter dem. Der skal snarere investeres i central infrastruktur og basale velfærdsinstitutioner, som faktisk bidrager til sikring af virkelige behov og basale friheder (Sen, 1999). Ikke desto mindre synes disse komplikationer ikke at gøre 9) mindre sand, men blot at tilføje mellemlid i kæden af overførsler. Selvom aktier og selskabsandele ikke er mønter i en pengetank, kan de sagtens beskattes alligevel (Zucman, 2026). Den nødvendige finansielle infrastruktur for at værdisætte og omsætte disse typer af velstand til likvide midler er fuldt tilstedeværende. Noget tilsvarende kan siges om omsætningen af penge til basale behov. Selvom det selvfølgelig er kompliceret, og der er transaktionsomkostninger og strukturelle begrænsninger, så findes der en række effektive muligheder for at dække basale behov med finansielle investeringer. Så 9) synes empirisk plausibel.

Behovsargumentet konkluderer, at det er moralsk utilladeligt at have overflodspenge, når andre kunne have gavn af ressourcerne til at få dækket deres basale behov. Argumentet er et centralt led i Ingrid Robeyns' limitarianisme. Men i den givne kontekst er argumentet vigtigt, fordi det problematiserer den modstand imod en formueskat, som bunder i den private ejendomsrets ukrænkelighed. Man kan ikke have ret til at besidde noget, som det er utilladeligt, at man besidder. Hvis behovsargumentet er sandt, og det derfor er utilladeligt at besidde overflodspenge, så følger det, at ejendomsretten ikke strækker sig så langt som til toppen af den økonomiske elites pengetank. Hvorvidt der er tale om dobbeltbeskatning eller ej, er jeg ikke i stand til at udtale mig om, men som Zucman har vist os, kan vi måske godt stille kritiske spørgsmål til graden af indkomstskat, som den økonomiske elite betaler. Men selv i tilfældet, hvor der faktisk er tale om dobbeltbeskatning (altså af både indkomst og formue), betyder behovsargumentet, at der ikke kan være tale om reel rettighedskrænkelse alligevel. Hvis behovsargumentet er sandt, mister dobbeltbeskatningsargumentet derfor fuldstændig kraft. Det er sådant set irrelevant, ad hvor mange omgange, vi beskatter de ekstremt rige. Så længe der findes individer med ekstrem rigdom, og andre som kunne have gavn af omfordeling til at dække basale behov, har vi et stærkt argument for yderligere beskatning af rigdom, uanset om det er enkelt-, dobbelt- eller yderligere beskatning.

Et tilbagekig til Cohens incitamentsargument i forrige sektion påpegede det forlorne i at gøre modstand imod en formueskat på baggrund af trickle-down argumenter og herunder et ideal om at gavne de dårligst stillede. Det mindede

os om, at det reelle politiske slag nok snarere skal stå ved spørgsmålet om krænkelse af den private ejendomsret. Men i denne sektion har jeg med henvisning til Zucmans økonomiske analyser og behovsargumentet i Robeyns' limitarianisme sået tvivl om, at en formueskat krænker eller overhovedet i relevant forstand begrænser den økonomiske elites ejendomsret.

Formueskat som rettidig demokratisk omhu

Med de centrale argumenter imod indførelsen af en formueskat af vejen rejser spørgsmålet sig, hvilke positive grunde man har for forslaget. Det ville jo være noget utilfredsstillende, hvis grundlaget for at indføre en formueskat alene skulle gå på, at argumenterne imod ikke er særlig stærke. Der skal jo helst også være nogle vægtige grunde, som taler for formueskatten. Socialdemokratiets begrundelse for formueskatten i valgkampen var, at den skulle finansiere lilleskolen – en styrkelse af folkeskolen, hvor et øget antal lærere tilsyneladende skulle muliggøre et maksimum på 14 elever i de mindste klasser. Det var et kerne-socialdemokratisk forslag. Ved at beskatte samfundets allerrigeste ville man kunne investere mere i et kernevelfærdsområde som folkeskolen. Derved kunne forslaget bidrage politisk til at trække en skillelinje i forhold til Moderaterne og Venstre, som man tidligere havde delt regeringsmagten med. Hvorvidt lilleskolen er et godt uddannelsespolitisk forslag, skal jeg ikke kunne vurdere, om end jeg personligt har min tvivl. Mere sikkert er det dog, at hvis indførelsen af en formueskat skal blive en realitet i fremtiden, skal der tilføjes andre og stærkere argumenter.

Uanset om lilleskolen er en god idé, så er der som allerede indikeret stærke fordelingspolitiske grunde til at ønske sig en formueskat. Her står behovsargumentet fra limitarianismen, som jeg præsenterede i forrige afsnit, selvfølgelig centralt. Hvis en formueskat kan bidrage til at gavne samfundets svageste, fx ved at dække basale behov for de allermest trængende, og beskatningen målrettet rammer den øverste del af de riges formuer, som de ikke har gavn af og dermed har svært ved at forklare, at de har ret til, så har man et stærkt omfordelmæssigt argument for at indføre en sådan skat. Og bemærk, at man ikke behøver acceptere Robeyns' limitarianisme for at tilslutte sig et tilsvarende synspunkt. Man vil kunne nå frem til en lignende støtte fra et traditionelt egalitært eller sufficientaristisk synspunkt (Huseby, 2022; Nielsen, 2026b). Tilsyneladende er der dog også andre stærke og i den politiske debat overraskende nok ret oversete forebyggende grunde til at bakke op om indførelsen af en formueskat.

Den aktuelle politiske debat om formueskat omhandler omfordeling af eksisterende økonomiske ressourcer. Socialdemokratiet foreslog formueskatten,

ikke fordi de mener, at det i sig selv er værdifuldt at beskatte folk, men fordi de gerne vil omfordele midler fra dem, som har mest, til dem, som har mindre, eller til institutioner, som gavner den brede befolkning. Det handler med andre ord om at omfordele fra de ultrarige til de trængende. På lignende vis er de borgerlige partier imod forslaget, tilsyneladende fordi de frygter, at en formueskat vil gøre Danmark fattigere igennem uheldige økonomiske incitamenter, som i sidste ende giver os mindre at omfordele fra. Her er grundlaget for debatten altså, at vi taler om omfordeling af eksisterende ressourcer, som vi altid har gjort det i skattepolitik.

Men derved forbigår den politiske debat et andet interessant og måske mere tidsligt presserende politisk spørgsmål, nemlig det underliggende demokratiske spørgsmål: Kan vi fra et demokratisk perspektiv acceptere et samfund med en ekstrem koncentration af rigdom hos en lille økonomisk elite? En skattepolitik har ikke blot *redistributive* men også *prædistributive* effekter (O'Neill, 2020). Således vil en formueskat ikke blot omfordele allerede eksisterende ressourcer, men også ændre i processerne omkring tilegnelse af ressourcer og derigennem bidrage til at forebygge yderligere skævhed i magtfordelingen. En koncentration af ekstrem rigdom i hænderne på en meget lille økonomisk elite er en kæmpe politisk og samfundsmæssig udfordring (Binderkrantz, Pedersen og Petersen, 2025). Det giver økonomisk usikkerhed for store dele af befolkningen, et ustabilt magtlandskab, hvor penge og politik er svære at adskille, og det er ødelæggende for den demokratiske kultur, hvor borgere og deres politiske repræsentanter i udgangspunktet bør kunne relatere til hinandens livsverdener.

I et skelsættende bidrag, "Money in politics" (2012), advarer den politiske teoretiker Thomas Christiano om nogle af de demokratiske udfordringer, der opstår ved koncentreret rigdom i et samfund. Han gør især opmærksom på de politiske privilegier, som økonomiske eliter besidder i kraft af deres formuer. Christiano afdækker fire centrale mekanismer, hvorigennem formuer giver de rige uforholdsvist forøget politisk indflydelse. Den første mekanisme er via økonomisk støtte til politiske partier. Er man tilstrækkelig rig, kan man (uden større alternativomkostninger) påvirke politiske aktører igennem støtte til politiske kampagner og programmer. Og det åbner muligheden for at gøre indsigelser imod den foreslåede politik af de støttede parter. For det andet giver store formuer mulighed for i højere grad at sætte og påvirke den politiske dagsorden, hvilket bryder med det demokratiske ideal om lige mulighed for politisk indflydelse. En tredje mekanisme opstår ved, at tilstrækkeligt store formuer kan præge politisk holdningsdannelse i kraft af ejerskab eller på anden vis få indflydelse på relevante medier og dermed udfordre idealet om en fri og upartisk politisk kommunikation. Den fjerde og sidste mekanisme er den politiske magt,

som potentielt ligger i ekstreme formuer, blandt andet ved muligheden for at true med at flytte økonomiske aktiver ud af landet. Og her er vi så tilbage ved den seneste udvikling i den danske debat. De første tre af de fire mekanismer har indtil for nylig nok været relativt begrænsede fra et dansk perspektiv, imens de har været velkendte i amerikansk politik og andre steder i verden. Ikke desto mindre peger den seneste [magtudredning](#) på en udvikling også i Danmark, hvor politisk indflydelse bliver ”kommodificeret” i kraft af en voksende professionel politisk sektor. En relevant bekymring kunne derfor være, at vi som demokratisk politisk fællesskab spiller os selv svagere, hvis vi begynder at give indrømmelser i forhold til den fjerde mekanisme, de ultrariges magt til at påvirke den økonomiske politik, fx igennem trusler om kapitalflugt.

De demokratiske udfordringer, som Christiano påpeger, forstærkes, når koncentrationen af rigdom bliver ekstrem. En forklaring synes åbenlys: Hvor rigdom giver politisk magt, giver ekstrem rigdom ekstrem politisk magt. Det synes rimeligt, at hvis penge kan bruges politisk fx til at påvirke den politiske dagsorden, enten direkte eller indirekte, så vil en ekstrem koncentration af rigdom på en meget lille økonomisk elite udgøre en uomgælig trussel mod demokratisk lighed og politisk repræsentation. En anden forklaring genintroducerer Robeyns’ begreb om overflodspenge. Hvis en økonomisk elite besidder ressourcer, som de egentlig ikke har gavn af og dermed på ingen relevant måde er afhængige af, så kan denne ret signifikante del af deres formue relevant omkostningsfrit bruges til strategiske og herunder politiske forhold (Robeyns, 2023).

Dertil kommer, at ekstrem rigdom udgør en trussel imod selve den demokratiske samtales grundlag og derigennem imod det fundament, som gensidigt forpligtende politiske fællesskaber hviler på (Cohen, 2008, 2009). Bag denne pointe ligger en antagelse om, at et relevant politisk fællesskab, som internt skal kunne begrunde og retfærdiggøre politiske prioriteringer overfor relevante medlemmer, må give borgerne tilstrækkelig mulighed for gensidig forståelse af hinandens politiske virkelighed. Antagelsen kan begrundes med henvisning til betingelserne for fælles solidaritet og relationel reciprocitet (Durkheim, 1997; Kymlicka, 2001: 296; Anderson, 2010). Ekstrem rigdom er også ekstrem ulighed, og ekstrem ulighed medfører ekstrem segregering i forhold til sociale betingelser, som har afgørende betydning for udviklingen af en fælles forståelse af den politiske virkelighed og dens relevante problemer og udfordringer. Hvordan skal man kunne forvente at have en meningsfuld demokratisk samtale om politiske prioriteringer i henhold til almenbefolkningens dagligdags sociale og økonomiske udfordringer, hvis en magtfuld økonomisk elite investerer ekstreme formuer i privatfly, luksuspalæer og ekstravagante superyachts? Hvis et demokratisk politisk fællesskab er kendetegnet ved en tilstrækkelig grad af fæl-

les solidaritet og relationel reciprocitet, så synes ekstrem rigdom at udgøre en massiv trussel imod dette demokratiske fundament. Den stigende polarisering i USA bør tjene som et skrækkesejpe i den henseende.

Magtforskydningen kan få en selvforstærkende kraft via negative feedback-loops, som øger polariseringen (Axelsen og Nielsen, 2024). Den koncentrerede rigdom giver øget politisk segregering imellem den økonomiske elite og resten af samfundet. Når graden af politisk segregering stiger i et forpligtende politisk fællesskab, bliver det sværere for de adskilte parter at relatere til hinandens politiske ønsker og udfordringer (Cohen, 2009; Anderson, 2010). Og når den politiske magt i stigende grad placeres hos en økonomisk elite med manglende forståelse for flertallets politiske ønsker og udfordringer, kommer der et stigende politisk pres imod beslutninger, som reproducerer og forstærker den politiske segregering. Når de rige truer med kapitalflugt, udøver de en politisk magt, som kun de besidder. Ingen andre end de rige kan gøre en lignende trussel gældende. Dette er på en og samme tid et tegn på den eksisterende politiske segregering og en advarsel om den selvforstærkende effekt, det ville have, hvis vi gav efter for den. Begynder vi at give indrømmelser til den økonomiske elites krav til skattepolitikken, fx i form af trusler om kapitalflugt, er det formentlig et tegn på, at magtforskydningen er blevet et ægte demokratisk problem.

En af de helt centrale grunde til, at Danmark har undsluppet store problemer med ekstrem rigdom og de problemer, det fører med sig, er vores omfattende progressive skattesystem og vores skandinaviske velfærdsmodel. Ifølge Forbes er ni ud af de ti rigeste i verden fra USA med formuer på flere hundrede milliarder dollars. Til sammenligning er svenske Stefan Persson og danske Anders Holck Poulsen noteret for hhv. godt 20 og cirka 17 mia. dollars. Det skandinaviske skattesystem har været en afgørende prædistributiv forudsætning for, at vi er lykkedes med at begrænse koncentrationen af ekstrem rigdom og dermed beskytte vores demokrati imod den trussel, som ekstreme koncentrerede formuer fører med sig. Og selvom det historisk set til dels har virket efter hensigten, så peger den stigende økonomiske ulighed og velstandskoncentration i Danmark ligesom i andre europæiske lande på, at vi fortsat må styrke skattesystemet for at værne om vores demokrati. Som allerede nævnt peger Gabriel Zucmans analyser på, at de europæiske progressive skattesystemer ikke fungerer særlig godt som et værn imod ekstrem rigdom.

Spørgsmålet i den forestående debat om formueskat er derfor ikke bare om omfordeling af ressourcer, fx om vi skal indføre en formueskat for at finansiere en lilleskole (som i manges øjne nok er en tvivlsom idé). Eller om en formueskat vil gøre den samlede fordelingskage mindre, som de borgerlige hævder. Et mere presserende spørgsmål omhandler forfordeling af fremtidige ressourcer: Ønsker

vi et samfund med ekstrem koncentration af rigdom hos en økonomisk elite, som fx det amerikanske, hvor nogle få har status som økonomiske oligarker, som vil kunne true det demokratiske fundament, vores samfund er bygget på? Hvis ikke, så synes indførelsen af en formueskat at være en helt fornuftig vej at gå. Ironisk nok er de danske erhvervsspidisers trusler om kapitalflugt måske netop den klareste indikation af, at indførelsen af en formueskat vil være rettidig demokratisk omhu. Som jeg har argumenteret for her, er det netop et tegn på, at magtforskydningen er blevet for stor. Og skulle en formueskat i sidste ende føre til, at de rige alligevel flytter ud af landet til trods for deres tilsyneladende ønske om at gøre Danmark rigere, så er der jo absolut ikke noget i vejen (hverken økonomisk eller politisk) for at beskatte dem alligevel. Medmindre de flytter til Mars, kan vi jo bare træffe en politisk autoritativ beslutning om at beskatte dem, uanset hvor de bosætter sig.

Konklusion

Om en formueskat i sidste ende er en god idé, er et politisk spørgsmål, som kræver offentlig demokratisk deliberation på en bund af interdisciplinær forskningsbaseret oplysning fra økonomer, politologer, sociologer mv. Jeg er således ingenlunde i stand til at give et tilnærmelsesvis samlet billede af, om vi i Danmark skal genindføre en formueskat eller ej. Mit formål har været at bidrage til at rydde op i det normative grundlag for den politiske debat om formueskat ved at analysere typisk anvendte argumenter. Jeg konkluderer for det første, at trickle-down argumenter, som hævder, at en formueskat vil gøre Danmark fattigere, er svære at fremføre uden at afsløre en underliggende modstand imod det normative ideal (fx differensprincippet), som tilsyneladende begrunder selve argumentet. For det andet, at modargumenter til en formueskat, som baserer sig på de riges fundamentale ejendomsret (fx at en formueskat involverer en problematisk dobbeltbeskatning af retmæssig privat ejendom), på den ene side er empirisk diskutabel, og på den anden side mangler at begrunde, hvorfor vi skal acceptere, at privat ejendomsret nødvendigvis strækker sig til ressourcer, som man ikke selv har relevant gavn af. Endelig konkluderer jeg, at der foruden de velkendte redistributive grunde til at beskatte de ultrariges ekstreme formuer (fx behovsargumentet) også er stærke prædistributive argumenter, som påpeger truslen fra ekstrem rigdom mod vores højt værdsatte demokrati. Jeg håber, at jeg hermed har bidraget konstruktivt til vores fremtidige samtale om formueskat i en dansk kontekst.

Litteratur

- Advani, Arune, Emma Chamberlain og Andy Summers (2020). *A Wealth Tax for the UK*. Wealth Tax Commission, UK.
- Anderson, Elizabeth (2010). *The Imperative of Integration*. Princeton University Press.
- Axelsen, David og Lasse Nielsen (2024). *What's wrong with extreme wealth?* *Political Studies Review* 22 (4): 803-820.
- Baert, Pieter (2025). *Taxation of ultra-high-net-worth individuals*. EPRS: European Parliamentary Research Service PE779.237.
- Berg, Kristoffer og Shafik Hebous (2021). *Does a wealth tax improve equality of opportunity? Evidence from Norway*. Working Paper No. 2021/085, International Monetary Fund.
- Binderkrantz, Anne S., Lene H. Pedersen og Michael B. Petersen (2025). *Det danske demokratis udfordringer* (Magtudredningen 2.0). Aarhus Universitetsforlag.
- Christiano, Thomas (2012) Money in politics, pp. 241–257 i David Estlund (red.), *The Oxford Handbook of Political Philosophy*. Oxford University Press.
- Cohen, G.A. (2008). *Rescuing Justice and Equality*. Harvard University Press.
- Cohen, G.A. (2009). *Why Not Socialism?* Princeton University Press.
- Durkheim, Emile (1997). *The Division of Labor in Society*. Free Press.
- Enache, Christina (2026). *Wealth Taxes in Europe, 2026*. Tax Foundation Europe.
- Hayek, F.A. (2008). *The Road to Serfdom*. Routledge.
- Huseby, Robert (2022). *The limits of limitarianism*. *Journal of Political Philosophy* 30 (2): 230-248.
- Kymlicka, Will (2001). *Politics in the Vernacular: Nationalism, Multiculturalism, and Citizenship*. Oxford University Press.
- Lippert-Ramussen, Kasper (2016). *Luck Egalitarianism*. Bloomsbury.
- McCloskey, Deirdre N. (2017). *Bourgeois Equality: How Ideas, Not Capital or Institutions, Enriched the World*. Chicago University Press.
- Nielsen, Lasse (2026a). *Too rich for your own good? A defense of wellbeing-based limitarianism*. *Journal of Social Philosophy*.
- Nielsen, Lasse (2026b). *A New Theory of Sufficiency Justice*. Cambridge University Press.
- Nozick, Robert (1974). *Anarchy, State and Utopia*. Basic Books.
- O'Neill, Martin (2020). *Power, redistribution, and social justice*. *Philosophy* 95 (1): 63-91.
- Rawls, John (1999). *A Theory of Justice*, rev. udg. Belknap Press of Harvard.
- Robeyns, Ingrid (2023). Having too much, pp. 15-60 i Ingrid Robeyns (red.), *Having Too Much: Philosophical Essays on Limitarianism*. Open Books.
- Saez, Emmanuel og Gabriel Zucman (2019). *Progressive wealth taxation*. *Brookings Papers on Economic Activity* 2019 (2): 437-533.

- Sen, Amartya (1999). *Development as Freedom*. Oxford University Press.
- Singer, Peter (1972). [Famine, affluence, and morality](#). *Philosophy and Public Affairs* 1 (3): 229-243.
- Zucman, Gabriel (2026). *Milliardærer skal også betale skat*. Informations Forlag.
- Zwarthoed, Danielle (2018). [Autonomy-based reasons for limitarianism](#). *Ethical Theory and Moral Practice* 21 (5): 1181-1204.

Om forfatteren

Lasse Nielsen, professor i politisk filosofi, Institut for Design, Medier og Uddannelsesvidenskab, Syddansk Universitet. Forsker i etik og politisk filosofi, især spørgsmål om fordeling og omfordeling, diskrimination, ulighed i sundhed samt ekstrem rigdom. E-mail: lassen@dsu.dk